

РІД НАШ КРАСНИЙ. РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧІЙ

ЧАСОПИС

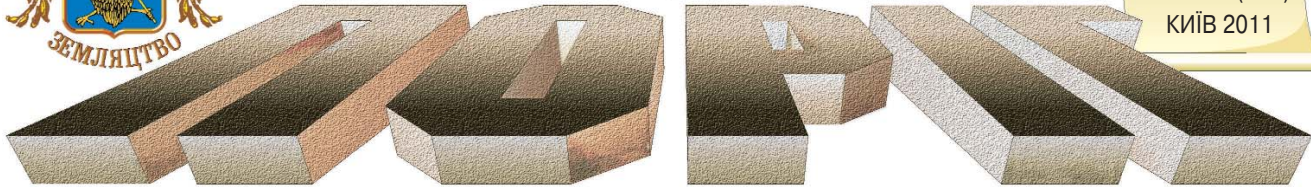
РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

ТРАВЕНЬ

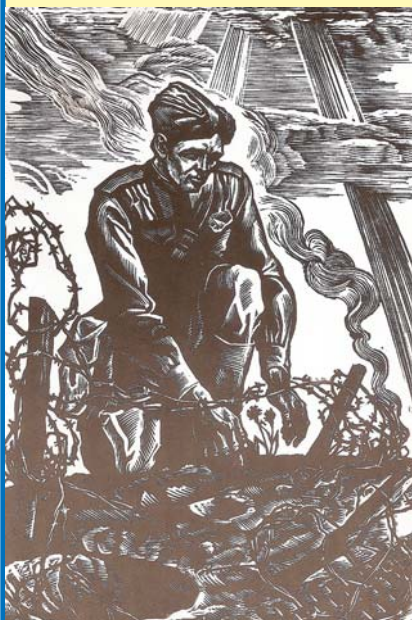
Число 5 (113)

КИЇВ 2011

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Вічна весна перемоги

Все глибше в історію поринає переможний травень 1945 року, все менше нас, тих, хто зі зброєю в руках долав фашизм на полях Європи, залишивши в рідній стороні сповиту горем землю, яку відстояли ціною мільйонів жертв. І ніякі новітні переоцінювачі нашого ратного подвигу не здатні очорнити солдатів миру, що дійшли до самого Берліна. Згадуються ті весняні дні і в тиші самотніх ночей, і в добром гаморі товариських святкових застіль ветеранів, бо була

Зранена земля. Гравюра Василя Лопати.

то наша молодість, обпалена з чужого повеління вогнем.

На жаль, і наше ветеранське об'єднання з кожним роком звужується, час не зупинити. Багатьом із тих, хто на початку травня прибавався на привітний земляцький вогник, уже ніколи не сісти за святковий стіл, не озватися змореним голосом зі спогадом, а то й не підтягнути стару фронтіву мелодію. Але навіть у поріділому товаристві нашому живе перевірений літами дух братерства, любові до Вітчизни, до найріднішої Чернігівщини. А ще часом болить душа через те, що стоять на нашій стражденній землі без належного догляду обеліски солдатських могил, що наша юнь перестала ходити стежками дідів-героїв, а їхня свідомість піддається нищівним ударам глобалізації, які понищують не лише пам'ять окремої людини, а й пам'ять історії. Кажучи ці гіркі слова, печуть не за себе, а за долю України. Ми зробили своє, тепер слово за молодими. До речі, не так давно до нас приєдналися воїни-інтернаціоналісти, вони внесли молодий енергійний дух, а відтак і впевненість у нерозривності ратних традицій.

Словом, Перемога в далекому 45-му – це вічна весна для нашого народу. Хай же вона ніколи не забувається!

Микола КУПЧЕНКО,
ветеран Великої Вітчизняної війни,
полковник у відставці

Ми єдністю сильні!
П'ятнадцять років тому березневої пори в пишному приміщенні Спілки письменників зібралось кілька десятків справжніх патріотів Чернігівщини на свою першу раду. Були то люди поважні, знані в суспільстві. Декого, на жаль, уже нема на білому світі, але пам'ять про них відбита і в тодішніх установчих документах, і в наших серцях. З міста над Десною прибула поважна делегація на чолі з одним із керівників області Петром Шаповалом. Столичні чернігівці гуртувалися під крилом Юрія Мушкетика, який і взяв на себе головування. На порядку денному стояло питання, далеке від традиційних для Будинку літераторів специфічних проблем, – створення земляцтва. Ця ідея давно гуртувала наших земляків, і це було природним почуттям – адже в умовах великого міста, де мешкають люди з усього світу, кожному небайдужому серцю так хотілося поділитися теплом саме з тими, хто свого часу топтав стежки на зачарованих сіверських полях та луках, кого ще й досі тягнуло до рідних хат і родаків, хто відчував потребу бодай чимось допомогти землякам у налаштуванні кращого життя – адже саме тоді Україна почала новітній етап свого державного становлення, а це породжувало великі здвиги в психіці мільйонів, ламання старих соціальних стереотипів, а водночас і розгубленість людей. І того дня схвильовані сіверяни ухвалили в чомусь історичне рішення про створення земляцтва.

Воно починалося з єднання кількох десятків однодумців, які обрали першим своїм головою авторитетного державного діяча Павла Мисника, воно починалося на голому місці, отже, саме мусило обирати шляхи розвитку. Як показало життя, вони були знайдені колективною волею, і до нової громадської організації потяглися все нові й нові чернігівці. І почалася натхненна робота, і неухильно зростав її авторитет. Досить згадати лише десять випусків унікальних календарів, подібних яким нема в жодному з інших земляцтв, за якими стоять набагато потужніші в духовному та економічному плані регіони. А ще ж на рахунок земляків буквально тисячі добрих справ на малій батьківщині, які вже стали віхами новітньої історії. А ще ж неповторний клімат доброти і єднання, який панує і в цілому земляцтві, і в кожному з його районних відділень. Знають нас і в столиці, і в найвіддаленіших куточках Чернігівщини. Все це наша праця, наша любов до древнього свого краю.

Сьогодні нас понад три тисячі. Людей різних за досвідом і суспільною значимістю, літніх і молодих, чоловіків і жінок. Але, як би там не було, ми рівні у своїй любові до малої батьківщини, яка ось уже в п'ятнадцятий раз збирала нас під дахом оновленого Палацу спорту. Обнімемося ж знову, єднаймося, бо тільки єдність думок і справ допоможе нам залишитися справжніми синами й доньками рідної Сіверщини.

Зі святом вас, дорогі земляки!

Рада Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві

Людина оволоділа природою, ще не навчившись володіти собою.

А. ШВЕЙЦЕР

У ТРАВНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ФЕДОРЕНКО Микола Степанович – 80-ліття. Народився 24 травня 1931 року в селі Рудівка Прилуцького району. Нині – на пенсії. За фахом інженер-геолог.

КОНОНЕКО Петро Петрович – 80-ліття. Народився 31 травня 1931 року в селі Марківці Бобровицького району. Обіймав посади старшого викладача, доцента, професора, завідувача кафедри історії української літератури Київського Державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Впродовж 1986 – 1991 рр. був деканом філологічного факультету. З 1991 р. – засновник, директор Інституту українознавства (з 2000 р. – НДІ українознавства Міністерства освіти і науки України, 2009 р. – Національного науково-дослідного інституту українознавства, 2010 р. – Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії).

Відмінник народної освіти України. Президент Міжнародної асоціації "Україна і світове українство". Член президії Національної ради Конгресу української інтелігенції, член президії Української Всесвітньої Координаційної Ради, заступник голови Української Ради Миру та Товариства "Україна". Почесний доктор Тбіліського університету. Академік п'яти академій, лауреат Міжнародної премії ім. Й. Г. Гердера. Член Національної спілки письменників України. Нагороджений орденами Знак Пошани, Ярослава Мудрого. Автор понад 40 монографій та понад 700 наукових статей.

ХРИСТОК Микола Михайлович – 75-річчя. Народився 1 травня 1936 року в селі Кручиполі Ічнянського району. Завідуючий комплексного науково-проектного відділу Науково-дослідного і проектного інституту містобудування. Нині – на пенсії.

Кандидат технічних наук. Старший науковий співробітник. Член Національної спілки архітекторів України. Академік транспортної академії України. Автор та співавтор 170 наукових публікацій. Ветеран праці.

МІРОШНИКОВ Володимир Степанович – 75-річчя. Народився 18 травня 1936 року в місті Корюківка. Працює завідувачем сектором НТТФ НАН України.

ЧАЙКОВСЬКА Валентина Єгорівна – 75-річчя. Народилася 19 травня 1936 року в селі Нешково Дубовицького району Псковської області (працювала на Чернігівському заводі синтетичного волокна). Працювала інженер-економістом військової частини в Угорщині. Нині – на пенсії.

ПОДА Микола Данилович – 75-річчя. Народився 22 травня 1936 року на хуторі Подин Менського району. За фахом педагог, видавець. Нині – на пенсії.

СОЛОМКО Анатолій Михайлович – 75-річчя. Народився 26 травня 1936 року в селі Дмитрівка Донецької області (впродовж тривалого часу проживав і навчався в місті Мена). Близько 10 років вчителював у Києві, працював у Державному комітеті інформаційної політики України. Нині – на творчій роботі.

Письменник, журналіст. Написав багато повістей, романів. Опублікував у періодиці та колективних збірках десятки статей, оповідань, гуморесок.

Член літературної спілки "Чернігів".

КАРПОВА Надія Олексіївна – 70-річчя. Народилася 1 травня 1941 року в селі Переволочна Прилуцького району. Працювала старшим інженером в Міністерстві харчової промисловості. Нині хоч на пенсії, але є керівником народного ансамблю "Світлиця". Дипломант багатьох творчих конкурсів.

МАКОВЕЦЬКИЙ Олександр Микитович – 70-річчя. Народився 1 травня 1941 року в місті Корюківка. Працював заступником начальника головного управління "Агрокомплектобладнання". Нині – на пенсії. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (I-а категорія, інвалід II-ї групи.)

ЛЕВАНДОВСЬКА Наталія Іванівна – 70-річчя. Народилася 3 травня 1941 року в селі Карпоки Козелецького району. Працювала начальником відділу Державного управління справами Адміністрації Президента України. Нині – на пенсії. Ветеран праці.

ХАЛИМОНЕНКО Григорій Іванович – 70-річчя. Народився 5 травня 1941 року в селі Товкачівка Прилуцького району. Працював деканом факультету сходознавства та завідувачем кафедри сходознавства Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Нині, хоч і на пенсії, але продовжує працювати виклада-

чем кафедри сходознавства. Доктор філологічних наук, професор. Сходознавець, письменник. Член Національної спілки письменників України.

ШИЯН Микола Іванович – 70-річчя. Народився 9 травня 1941 року в селі Макіївка Носівського району. Працював артистом Черкаського народного хору, учителем музики в Києві, був художнім керівником клубу Київського Державного університету ім. Т. Г. Шевченка, інструктором Укрпрофради, першим заступником голови правління Всеукраїнської музичної спілки. Нині – на творчій роботі. Відмінник народної освіти України.

ЛЯШЕНКО Володимир Федорович – 70-річчя. Народився 18 травня 1941 року в місті Носівка. Полковник у відставці.

КОРОТКИЙ Юрій Іванович – 70-річчя. Народився 20 травня 1941 року в місті Прилуки. Обіймав посади заступника керуючого трестом "Укрводремтрест", начальника Головного управління механізації, генерального директора ВО "Рембудмеханізація". Нині – заступник начальника "Укрмеханізації" Держводгоспу України. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС II категорії.

КОЛОМІЄЦЬ Валерій Федорович – 70-річчя. Народився 24 травня 1941 року в селі Лісники Яготинського району на Київщині (працював в Ічнянському районі в селі Парафіївка). Працює доцентом кафедри міжнародної інформації, професор Інституту міжнародних відносин Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка. Кандидат технічних наук. Автор ряду наукових праць.

НЕПОРОЖНЯ Віра Іванівна – 65-річчя. Народилася 13 травня 1946 року в селі Білошапки Прилуцького району. Працювала головним спеціалістом Мінпромполітики України. Нині – на пенсії.

БИРЮК Левко Васильович – 65-річчя. Народився 31 травня 1946 року в місті Городня. Народний депутат Верховної Ради України.

ЛЯШЕНКО Микола Антонович – 65-річчя. Народився 17 травня 1946 року в місті Носівка. Директор інформаційно-рекламного центру при Київському Національному університеті імені Тараса Шевченка, видавець "Бібліотеки українця".

Нагороджений орденом Святого князя Володимира. Лауреат літературної премії "Тріумф".

Член Ради товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві.

БУРКІВСЬКИЙ Микола Іванович – 65-річчя. Народився 28 травня 1946 року в смт. Березна Менського району. Був завідувачем сектору оборонної роботи Київської облдержадміністрації. Нині – науковий співробітник Центрального науково-дослідного інституту Міністерства оборони України.

ДОВГАЛЬ Олександр Васильович – 60-річчя. Народився 8 травня 1951 року в місті Корюківка. Працював головою Корюківської районної державної адміністрації.

РОМА Геннадій Михайлович – 60-річчя. Народився 8 травня 1951 року в Херсонській області (працював у Чернігові). Віце-президент ВАТ "Свемон". Почесний зв'язківець.

БОРЗЕНЕЦЬ Михайло Іванович – 60-річчя. Народився 10 травня 1951 року в селі Шаповалівка Борзнянського району. Був заступником директора ТОВ "Видавництво вежа".

РОМАЗАН Віра Василівна – 60-річчя. Народилася 10 травня 1951 року в селі Сокирин Козелецького району. Працює адміністратором ДАТ банк "БІГ Енергія".

СЕРЕНКОВ Олег Захарович – 60-річчя. Народився 14 травня 1951 року в Санкт-Петербурзі Російської Федерації (мати з Городні). Спеціаліст СК "Кредо-Класик".

СКРЯБИНА Валентина Юріївна – 60-річчя. Народилася 18 травня 1951 року в селі Горбове Новгород-Сіверського району. Працювала завідувачою групи відділу економічних об'єднань проектного інституту "Укріпробуд". Нині головний спеціаліст, економіст концерну "Основи".

ПАРХОДЬКО Микола Михайлович – 60-річчя. Народився 22 травня 1951 року в селі Вертіївка Ніжинського району. Працює лікарем-стоматологом державної клінічної лікарні № 1 Південно-Західної залізниці. Лікар вищої категорії.

СТРАТИЛАТ Ганна Миколаївна – 55-річчя. Народилася 28 травня 1956 року в селі Калюжинці Срібнянського району. Працює лаборантом в Київському Національному університеті культури та мистецтва.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

У Київському Палаці спорту відбулася конференція земляцтва, на якій були присутні делегати від кожного відділення. Розмова була присвячена здобуткам за 15 років, підсумкам роботи за 2010 рік, ухваленню планів на 2011 рік та проведенню зібрання Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві з нагоди 15-річчя його утворення. Було обрано президію, до якої увійшли Тетяна Літошко, Павло Мисник, Микола Борщ, Микола Купченко, Володимир Коваленко, Любов Лук'яненко. Ведучий конференції Микола Борщ надав слово першому заступнику керівника земляцтва Тетяні Літошко.

ПРО

СПРАВИ НАСУЩНІ

15 років тому кращі представники української інтелігенції – вихідці з Чернігівщини Анатолій Дронь, Борис Іваненко, Валерій Геєць, Василь Розстальний, Володимир Бондаренко, Володимир Макеєнко, Володимир Рожок, Віталій Бойко, Віталій Масол, Геннадій Долженко, Геннадій Миронюк, Георгій Дзись, Дмитро Головка, Іван Забіяка, Катерина Сенько, Леонід Буряк, Леонід Горlach, Микола Хорошок, Михайло Непран, Наталія Зубицька (Земна), Олександр Пухкал, Олександр Яременко, Павло Мисник, Петро Медвідь, Петро Назимко, Петро Шаповал, Пилип Коваленко, Тетяна Літошко, Федір Шпиг, Юрій Карасик, Юрій Лихошва, Юрій Мушкетик та багато інших – понад 100 осіб, поєднані любов'ю до малої батьківщини, створили Товариство "Чернігівське земляцтво" у м. Києві.

Нині наше земляцтво є найчисельнішим громадським земляцьким об'єднанням – нас 3050 осіб. Сьогодні ми святкуємо своє 15-річчя.

Наша діяльність звершувалась на межі двох століть – ХХ-го та ХХІ-го. Ми зростали кількісно, створювали і упорядковували свої структури і одночасно робили добрі справи.

"Дорога Президента (Київ–Чернігів–Грем'яч)" постійно підтримувалась в належному стані, відреставровані пам'ятки архітектури в Новгород-Сіверському, відреставрована церква в Семенівці, побудовані великий православний собор в Чайкиному, Свято-Данилівська церква замість згорілої – дерев'яної, а також нове приміщення школи в селі Костобобрів Семенівського району, залізничний вокзал в Семенівці, медичний центр в Чернігові – це лише неповний перелік добрих справ Леоніда Кучми.

Створення історико-меморіального комплексу "Ганнина пустинь" в Борзнянському районі – добра справа Івана Плюща.

Загальний обсяг добродійної допомоги землякам від Федора Шпига склав понад 5 мільйонів гривень. Крім того, ним надана поміч у газифікації кількох десятків населених пунктів.

Вже плодоносить 15-гектарний сад в селі Наумівка Кіровоградського району, розпускають коси кручені верби навколо ставу в с. Бурімка Ічнянського району, закладено виноградники

на території Густинського монастиря, готується десант бобровичан до улюбленої криниці П.Г. Тичини з метою насадження навколо неї алеї тополь з нагоди ювілею великого майстра слова.

Це – наше коріння.

Продовжувалась реалізація проектів, спрямованих у різні сфери народного господарства області.

Зусиллями Андрія Пінчука, керівника Бобровицького відділення, Бобровицький район є єдиним в Україні, де повністю завершена газифікація всіх населених пунктів. Надана фінансова

допомога для покращення інфраструктури с. Грем'яч Новгород-Сіверського району – відновлено систему водопостачання 200 домівок. У Козелецькому районі завдяки зусиллям керівника відділення В.І. Саченка понад 1 млн. 300 тис. грн. спрямовано на капітальний ремонт районної лікарні та пологового будинку.

За сприяння Петра Назимка та його однодумців в Городнянську райлікарню поставле-

но діагностичне обладнання на 500 тис. грн.

У с. Плиски Борзнянського району за сприяння члена Товариства Михайла Голиці збудовано футбольне поле, відремонтовано будинок культури, виділені кошти для ремонту місцевої амбулаторії.

З метою поліпшення інвестиційної привабливості нашої малої батьківщини Микола Засульський організував в м. Новгород-Сіверському проведення одного з етапів Міжнародного ділового форуму за участю 40 представників 8 країн світу. А в Прилуках (Павло Кривонос) вже стало доброю традицією проведення Міжнародного економічного форуму, учасниками якого є представники посольств іноземних держав і міжнародних організацій.

З ініціативи Олександра Нараєвського в офісі земляцтва відбулась зустріч керівників районних відділень з керівниками Інноваційної палати України, на якій було розглянуто можливість використання інтелектуального потенціалу земляків у міжнародних проектах, спрямованих на покращення соціально-економічного становища рідного краю.

У багатьох територіальних громадах Борз- ➔ 4-5

ПРО СПРАВИ НАСУЩНІ

нянського, Коропського, Корюківського, Куликівського, Менського, Ріпкинського, Срібнянського, Щорського районів області з ініціативи Олексія Ореховича та за участю активістів земляцтва знайшов підтримку започаткований в 2007 році проект "Місцевий розвиток, орієнтований на громаду", впровадження якого розраховане на 2007–2011 роки.

Продовжувалась реалізація започаткованого у 2006 році народним депутатом Віталієм Коржем інвестиційного проекту "Створення та розвиток інформаційної інфраструктури Куликівського району", результатом чого стала повна комп'ютеризація сільських рад району.

Впродовж багатьох років зберігається добра традиція надання допомоги освітянським закладам: комп'ютеризація сільських шкіл, поповнення бібліотек навчальною та художньою літературою тощо. У 2010 році на відзначення 50-річчя Прилуцької загальноосвітньої школи I – III ступенів № 3 земляки подарували 60000 грн. та оновили бібліотечний фонд. Бобровицьке відділення (Надія Голота, Тетяна Сосновська) вже багато років проводить семінари, тренінги, майстер-класи для вчителів сільських шкіл, серед дітей проводяться пізнавальні конкурси та вікторини.

Для соціально незахищених верств населення Коропське відділення (Анатолій Карацюба) придбало 10 інвалідних візків, 11 ходунків, по кілька сотень пар взуття та одягу. Благодійну допомогу одержали ветерани ВВв Новгород-Сіверського району, члени Носівської районної організації ветеранів Афганістану. Зусиллями членів Товариства сотні наших земляків щороку одержують кваліфіковані консультації, діагностування та лікування у столиці.

Впродовж існування Товариства велику роботу щодо надання допомоги органам влади, громадським об'єднанням, населенню у виконанні планів соціально-економічного та культурного розвитку м. Чернігова та Чернігівського району проводить Микола Компанець з активістами Чернігівського відділення земляцтва. Завдячуючи справжній синівській турботі Миколи Компанця рідне с. Смолин газифіковано, заасфальтовано, має церкву, комплекс з надання різноманітних послуг, ефективного інвестора, який обробляє земельні паї селян за достойну оренду плату, а сільська школа отримує

постійну допомогу в матеріально-технічному оновленні.

В стані постійної турботи про рідний район знаходиться керівник Ічнянського відділення Микола Вошецький, на рахунку якого багато корисних справ.

Особливою вишуканістю вирізняється робота Ріпкинського відділення (Володимир Коваленко) в організації та проведенні благочинних акцій у рідному районі, а також заходів по відродженню селищ Любеча та Радуля, спорудженні Свято-Миколаївського храму в Ріпках.

Без зайвого галасу ефективно опікується проблемами своєї малої батьківщини керівник Борзнянського відділення Юрій Проценко разом зі своїми братами, а також земляками-однодумцями.

Велику увагу молодіжним програмам надає керівник Куликівського відділення Володимир Лузан.

Стабільно працює Носівське відділення (Віктор Черненко).

Проведено цілий комплекс заходів з відзначення 65-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років, 66-ї річниці визво-

лення України від фашистських загарбників.

Товариством надана фінансова допомога на будівництво Алеї Героїв Радянського Союзу (с. Ковпита Чернігівського району), яку урочисто відкрито 7 травня 2010 року.

Районні відділення Товариства співпрацювали з місцевою владою в напрямі історико-краєзнавчої роботи, проведенні в населених пунктах області заходів з відзначення ювілеїв, пам'ятних дат, історичних подій.

Делегації Товариства були співорганізаторами 50-річчя з дня заснування літературно-меморіального музею Олександра Довженка (сmt. Сосниця, 18 травня 2010 року); 50-річчя з дня заснування музею М. Кибальчича (Коропський район, 24 вересня 2010 року); 110-річчя від дня заснування навчального закладу в с. Жукля (Корюківський район, 21 серпня 2010 року); вшанування відомого земляка, кобзаря-лірника О. Корнієвського в с. Данилівка (Менський район, листопад 2010 року).

За активної підтримки Товариства лише у 2010 році відбулись започаткований земляками Всеукраїнський конкурс ім. Миколи Яковченка (II тур), а в театрі ім. Франка – підведені підсумки та визначені і відзначені переможці; вже вдається визначав переможців конкурс ім. П. Тичини "Добривдень тобі, Україно моя" в Бобровицькому районі; ювілейні заходи до 60-річчя від дня народження народного артиста України В. Нечепи (Носівський район); заходи з нагоди ювілейної дати пам'яті неперевершеної співачки Лідії Кондрашевської; за ініціативи молодіжного об'єднання земляцтва у Чернігівському міському управлінні освіти презентовано дитячий конкурс "Поетичні струмочки сіверського краю", до кінця року 372 діток області надали свої поезії до земляцького журі; урочистості, присвячені 116-й річниці від дня народження видатного українського кінорежисера та письменника Олександра Довженка, Дня українського кіно та Дня Сосниці (сmt. Сосниця, 11 вересня 2010 року).

В 2010 році на видання краєзнавчої книги "Сіверські скрижалі" небайдужі до збереження пам'яті про рідний край Федір Шпиг виділив 100000 грн., Бобровицьке відділення – 35000 грн., брати Проценки – 20 тис. грн.

У 2010 році члени Товариства Василь Устименко, Ольга Сирова, Василь Розстальний, Володимир Горовий за допомоги

фахівців з міст Чернігова і Корюківки провели значну роботу з пошуку документів в архівах Корюківки, Чернігова, Санкт-Петербурга, Дніпропетровська для видання в 2011 році книги з історії Свято-Покровського храму в с. Жукля Корюківського району.

За сприяння члена Товариства Василя Галайби постійно поповнюється бібліотечний фонд Національного історико-культурного заповідника "Гетьманська столиця" в м. Батурин Бахмацького району.

Городнянським районним відділенням Товариства (Петро Назимко) надана допомога щодо змістовного наповнення та фінансування (30000 грн.) енциклопедичного довідника "Городня".

Чернігівським відділенням Товариства (Микола Компанець) надано фінансову допомогу для видання чергового збірника з історії населених пунктів Чернігівського району "Пакуль поживемо тут" (співатор – Василь Устименко, керівник Корюківського відділення земляцтва).

За сприяння членів Товариства готується до друку випуск бібліотеки-альманаху "Вітряк", в якому окремими збірками будуть представлені документальні матеріали про народні фольклорні колективи та воїнів-інтернаціоналістів Талалаївського району.

Студія "ВІАТЕЛ" презентувала свій останній, 3-й фільм із серіалу "Гра долі" – "Богдан Хмельницький". Фінансування фільму здійснене Чернігівським земляцтвом та благодійним фондом Богдана Гаврилишина, з яким співпрацює земляцтво.

Значна робота проводиться нашими земляками по відродженню духовних святинь Чернігівщини.

Окреме добре слово хоч сказати про наш земляцький часопис "Отчий поріг". Саме у цьому році ми будемо відзначати його 10-у річницю. Цікавий, змістовний, яскравий, а головне – про життя земляків у столиці та на малій батьківщині, часопис користується попитом.

Природно, що за конкретними справами стоять конкретні люди, наші земляки. І ми їм щиро вдячні за їх безкорисні благодійні дії.

Про наші плани: вони відображені у проекті Угоди про співпрацю з органами влади та місцевого самоврядування Чернігівщини.

Сподіваюсь, що їх реалізація буде здійснюватись у тісній співпраці людей, об'єднаних гордим словом – сіверяни...

Зі звітом ревізійної комісії виступив її голова Олег Проценко. Проаналізувавши фінансову діяльність громадської організації, Олег Александрович зробив коротку інформацію про зміни у сплаті вступних та членських внесків, викликаних новими умовами ведення роботи.

В обговоренні доповіді взяли участь особливо активні земляки. Володимир Желі-

ба, високо оцінивши роботу земляцтва, наголосив і на тому, що його голова Віктор Ткаченко, як очільник асоціації столичних земляцтв, дав по суті і нове життя об'єднанню кіровоградців. Добрим словом згадав знаний патріот Чернігівщини і газету "Отчий поріг". Керівник Коропського відділення Анатолій Карацюба також високо оцінив роботу громадського об'єднання у поточному році, підкресливши, що Тетяна Літошко гідно продовжила традицію активної позиції офісної роботи часів Бориса Іваненка та Петра Медведя. Заступник керівника Бобровицького відділення Надія Голота наголосила, що попередній підзвітний рік був дуже складним для роботи керівництва земляцтва, але воно з честю вийшло з випробувань. Керівник носівчан Віктор Черненко доповнив офіційну інформацію про благодійні справи своїх однодумців. А почесний голова нашого

земляцтва Павло Мисник зупинився і на тому, що 15 років – це добрий шмат нашої історії, і на добрих справах таких видатних поліщуків, як Л.Кучма, І.Плющ, В.Масол, і на потребі в особливі складний нинішній час обставити кожному столичному землякові разом із керівниками районних держадміністрацій рідної області за порятунок зникаючих населених пунктів.

Учасники конференції дружно затвердили обговорені документи.

Наш кор.
Фото Віктора
ЧЕРНЕНКА

Вітоти НАША МАТИ ЗЕМЛЯ

"Земля – ти ж мати наша", – кажуть у народі. З цим словом пов'язане все наше буття, наші надії, а слово "земляцтво" чимось близьке до дружби, до сім'ї. Куди б не закинула нас доля, ми завжди шукатимемо там земляків – близьких нам людей, які можуть допомогти, порадити, підтримати. Не випадково ми й сьогодні об'єднуємось у земляцтва. Наше Чернігівське земляцтво в Києві – одне з найдружніших і найпотужніших. Мені привелося стояти біля колиски створення нашого земляцтва і брати участь у його творенні. Все відбулося буденно: якось у Спілку письменників України, в кабінет голови зайшли провідати земляка – тобто мене – Леонід Данилович Кучма, Іван Степанович Плющ й ще двоє чи троє земляків. Точилася бесіда, таки ж про наш край, про наших славетних краян, і хтось каже: "Шкода, що ми так рідко зустрічаємося. Ось би налагодити земляцькі зустрічі постійно". І всі погодилися: а хіба цього не можна зробити? Я ще нагадав, що колись у Санкт-Петербурзі було земляцтво мого міста – Ніжинське земляцтво, до якого, зокрема, входив М.В. Гоголь. Й тут же порішили: не відкладати цієї справи. Сіли за стіл, взяли ручки, й лягли на папір перші начерки програми нашого Чернігівського земляцтва.

А далі вже була справа його облаштування, організаційної структури, відтак і перший збір земляків. Сьогодні наше земляцтво нараховує понад три тисячі членів, єднає земляків з усіх кутків Чернігівщини, допомагає школам, клубам, лікарням, видає книжки про наш край. Я сам майже кожного року їжджу до Ніжина на земляцький ярмарок, на хутір Мотронівку, де ходив босий Панько Куліш і орав ниву – на відновлення, реставрацію Мотронівки доклав чимало зусиль Іван Плющ, в багатьох містах Чернігівщини звелися церкви, клуби, де щорічно збираються земляки, аби згадати своїх славних предків, своїх друзів, однокласників, вдихнути запах рідної землі і надовго запам'ятати його. Чернігівське земляцтво заслуговує на вінок слави і пошани.

Юрій МУШКЕТИК,
письменник, Герой України

Кожного року до нашого земляцтва записується чимало цікавих людей. Цього місяця Чернігівське земляцтво прийняло до своїх лав Віктора Яцухна. Народився Віктор Анатолійович у місті Чорткові Тернопільської області. З Чернігівщиною пов'язаний його батько Анатолій Хомич, який був вихідцем із козацького села Городище Менського району.

Тяжіння роду

Трудовий шлях Віктор почав у 1978 році, поступивши навчатися до Харківського Вищого військового авіаційного інженерного училища зі спеціалізації "вертольоти та двигуни". Училище майбутній пілот закінчив із відзнакою і мав право на вибір місцевості для подальшого проходження військової служби. Вибір впав на Далекосхідний військовий округ, де молодий офіцер на посаді бортового техника, начальника групи обслуговування вертольотів і двигунів вертолітної ескадрильї освоював вертольоти MI-8 та MI-24 всіх модифікацій. Далі була служба в Афганістані, де з 1983 по 1984 рік Віктор виконував міжнародний обов'язок вертольотчиком окремої вертолітної ескадрильї аеродрому Баграм. Його призначили старшим групи по відновленню авіатехніки з "вимушених" площадок. В жовтні 1983 року лейтенант В.А. Яцухно був представлений до нагородження медаллю "За відвагу".

З тих часів Віктор запам'ятав випадок, що стався з ним 23 травня 1984 року під час одного з польотів. Тоді потерпіли аварію відразу два вертольоти, командири екіпажів яких були вимушені посадити техніку в одній із Пандшерських ущелин на висоті 3600 м над рівнем моря. Один із вертольотів неможливо було відновити, він був підірваний на місці, а другий вертоліт відремонтували. Командир окремої ескадрильї Константинов разом із Яцухном зуміли загрузити в снігу вертоліт запустити і перелетіти на свій аеродром. За збереження авіатехніки в бойових умовах офіцери були представлені для нагородження орденами Леніна та бойового Червоного прапора відповідно, але для Віктора Яцухна це було тільки представлення.

Під час служби в Афганістані він виконав близько 200 бойових вильотів на різні завдання: розвідка караванів, супровід колон, завдання удару по позиціях противника, співпраця з десантом і т.д. А сама служба дала йому зрозуміти, що таке дружба та відповідальність, і це стало йому у нагоді протягом всього життя. Не може він забути і очі тих бійців, що чекали на вертоліт під час бойових дій, як манни небесної. Для них він був своєрідним птахом, що забирав із страшного пекла.

Потім було навчання на інженера-механіка по спеціалізації пілотовані літальні апарати в Київському Вищому військовому авіаційному інженерному училищі. Під час навчання в училищі у 1987 році Віктор Анатолійович організував спілку офіцерів, які брали участь в бойових діях спочатку на своєму курсі, а потім факультеті. А з 1989 року став головою спілки КВВАІУ, до якої згодом приєдналися учасники бойових дій тодішніх районів Києва Солом'янського, Жовт-

невого, Залізничного. Пліч-о-пліч з В.Яцухном працювали заступниками В.Облазов і нинішній редактор газети "Третій тост" В.Січовий. Спілка займалася допомогою у вирішенні всіх проблем учасників бойових дій, працювала із сім'ями загиблих та доглядала за обелісками воїнів-афганців.

Де б не знаходився Віктор Анатолійович, він зразу виділявся серед всіх і ставав лідером. Так під час навчання в училищі, окрім роботи у спілці, організував КВН, був капітаном футбольної команди, реалізовував себе у всіх напрямках.

Після навчання в училищі, його було направлено служити до 3-ї армійської бригади Прикарпатського округу в м. Броди Львівської області на посади керівного складу інженерно-авіаційної служби. Там він першим в січні 1992 року прийняв присягу на вірність народу України і отримав звання підполковник запасу. В 1998 році Віктор Яцухно закінчує армійську службу, виходить на пенсію і активно працює в Українській Спілці ветеранів Афганістану. В 1999 році його обирають головою Бродівської районної організації, а з 2000 року членом правління Львівської обласної УС-ВА, головою рахункової комісії. За короткий час очолювана В.Яцухном спілка стала дійсно дієвою суспільно-корисною організацією району, яка поєднала 520 воїнів-інтернаціоналістів та сім'ї загиблих і померлих товаришів. По своїй активній громадській діяльності, спілка була прикладом для роботи іншим організаціям (інвалідів, чорнобильців, ветеранів ВВВ та інших).

Далі робота Віктора Яцухна продовжилася у столиці Республіки Молдова Кишиневі, де з

2001 по 2004 рік він працював у представництві російського холдингу у цій державі. За півроку він стає директором представництва, яке за час його керування попадає у п'ятірку найкращих підприємств Молдови.

Віктор Яцухно, вийшовши на пенсію і маючи багато вільного часу, зміг активно зайнятися питаннями походження свого роду, що завжди його цікавили. Це захоплення переросло в професійні дослідження, що нині стали його основною роботою. Він досконально знає методику цього пошуку та професійно працює в архівах, а його архівний матеріал люди використовують для написання книг про свої роди.

Віктор Анатолійович, дослідивши своє генеалогічне дерево, нині розуміє, звідки його рід і чия кров тече у його жилах. Тому Чернігівське земляцтво стало для нього рідним та кровним. Так, свого часу він займався вивченням дружних стосунків із двоюрідними братом та сестрою, які проживають в батьковому селі Городище. Від них Віктор Яцухно почав збирати інформацію про свій рід. Олексій Прокопович Довгий є родичем Віктора Анатолійовича по лінії бабусі Марії Довгої. З самим Олексієм Довгим В.Яцухно познайомився у 2004 році в Спілці письменників України. Ще з дитячих років він приїздив у село до діда та баби. Про нього залишився в біографії цікавий випадок, що трапився з ним та його вертольотом. Свого часу він зайшов в гості до шкільного вчителя, двоюрідного брата Ігоря, який тоді виявив бажання хоча б раз у житті побачити вертоліт і попрахов Віктора при нагоді пролетіти над селом. І ось одного разу так сталося, що Вікторові разом із його товаришем на двох вертольотах потрібно було перелетіти із Конотопа до Бердичева. Під час цього перельоту вони відхилилися трохи в сторону і зробили коло над Городищем, пролетівши над школою. Їх вітала хусткою рідна тітка Віктора біля своєї хати та вся школа разом із двоюрідним братом. Той проліт тоді запам'ятався всьому селу. Ось такий він, наш новий земляк, який є творчою людиною і все хоче знати про свій рід.

Заслужений

Древня Чернігово-Сіверська земля багата своєю історією, природою, людьми. Більше трьох сотень її вихідців носять українське прізвище Волошук, яке має кілька варіантів можливого походження: від назви місцевості в Румунії – Волощини; в козацьку добу волохами називали також найманих вояків з Молдови; похідне від польського влох (włoch) – італієць; від назви села Волощина в Тернопільській області; від вола. Так називали працювиту, сильну людину. Останнє походження цього прізвища найбільш підходить Миколі Федоровичу Волошукі, який нещодавно відсвяткував свій 60-літній ювілей.

будівельник земляцтва

Народився в с. Волинка Сосницького району в сім'ї сільських вчителів. З 1968р. по 1973р. навчався на факультеті міського будівництва Київського інженерно-будівельного інституту. Під час навчання працював у науково-дослідному секторі інституту, виконуючи роботи із геодезичного забезпечення будівництва мостів в Україні, Росії, житлового масиву "Оболонь" у Києві.

У 1980 р. закінчив Київський інститут патентоуведення та Народний університет технічного і економічного прогресу в будівництві.

Після закінчення інженерно-будівельного інституту з 1973 р. по 1975 р. працював у Дніпропетровському філіалі інституту "Укрдіпродгосп" Мінводгоспу УРСР та ДПІ "Укрводканалпроект" Держбуду СРСР на геодезично-вишукувальних роботах в Україні, Білорусії, Росії.

В 1975–1981 рр. працював геодезистом, інженером виробничо-технічного відділу, виконробом генпідрядного будівельно-монтажного управління №34 тресту "Київміськбуд-7", розробляв і впроваджував нові технології геодезичного забезпечення перших

каркасних будинків, кас попереднього продажу квитків по бульвару Шевченка, 38–40, клініки ім. академіка Стражеска, комплексу житлових будинків з прохідним колектором по вул. Урицького, 20–36 у Києві.

З жовтня 1981 р. по травень 1983 р. працював головою об'єднаного комітету профспілки тресту "Київміськбуд-7". За цей період у тресті були впроваджені комплексні обіди на будівельних майданчиках, поліпшено побутове обслуговування будівельників.

З травня 1983 р. його трудова діяльність пов'язана з сільським будівництвом. "Укрміжколгоспбуд", "Украгробуд", "Украгропромбуд" – такі назви мала будівельна галузь українських селян, де він пройшов шлях від на-

чальника відділу до керуючого справами.

Працюючи в системі сільського будівництва, вніс вклад у створення належних умов харчування, відпочинку сільських трудівників. Мав безпосереднє відношення до збільшення кількості баз і будинків відпочинку, санаторіїв, до створення підсобних господарств і системи громад-

ського харчування сільських будівельників.

Велику увагу надавав організації системи професійної підготовки будівельників, яка включала в себе професійні технічні училища, навчально-курсів комбінати та повністю забезпечувала потребу будівництва на селі.

Особисто підготував і видав більше 30-ти методичних рекомендацій з підготовки кадрів.

Не був осторонь, коли сталася Чорнобильська біда. З травня 1986 р. безпосередньо брав участь в евакуації будівельних організацій із зони відчуження, на будівництві пунктів санітарної обробки населення та дезактивації техніки в районі сіл Діброва, Дитятки, Старі Соколи Київської області. З вересня 1987 р. по жовтень 1988 р. був зас-

тупником начальника штабу "Украгропромбуду" і практично безвиїзно знаходився на будівництві об'єктів у м. Славутич. Житлові будинки, поліклініка, пожежне депо, автоматична телефонна станція, овочесховище, адміністративне приміщення міського управління внутрішніх справ – такий перелік об'єктів, збудованих за його участю.

Працюючи в 1989–2002 рр. керуючим справами корпорації "Украгропромбуд", в 2001 р. вступив до Чернігівського земляцтва

й одразу став активістом його Сосницького відділення.

Після виходу на пенсію з державної служби в липні 2001 р. Миколу Волошука обрали головою правління ЗАТ "Агробуд-1". На цій відповідальній посаді він працював до квітня 2007 р.

Незважаючи на чорнобильський стан здоров'я, працюючий Микола Федорович продовжував збагачувати свою трудову біографію. У 2007 – 2010 рр. він працював директором ТОВ "Будівельна компанія "Основа", начальником відділу перспективного розвитку та капітального будівництва, помічником проректора з науково-педагогічної роботи Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка. З 2010 р. працює в філії "Агрогаз" ДК "Укртрансгаз" НАК "Нафтогаз України".

Микола Волошук – учасник ліквідації аварії на ЧАЕС 2-ї категорії, академік Академії будівництва України, лауреат премії ім. академіка Буднікова. Його трудові заслуги відзначені почесним званням заслужений будівельник України, грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, багатьма медалями.

Таким же працюючим, як і на роботі, Микола Федорович зарекомендував себе й у земляцтві. Він найактивніший сосничанин. Не випадково його вклад у турботу про рідну Сосничину, про земляків, про примноження авторитету та збагачення традицій земляцтва відзначений всіма відзнаками Товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві.

Галина ОРЕХОВИЧ

ВІХИ НАШОЇ ІСТОРІЇ У СВІТЛИНАХ ВАСИЛЯ УСТИМЕНКА ТА ВІКТОРА ЧЕРНЕНКА

Так було

Початок 90-х сприймався різнополярно: частина святкувала перемогу над тоталітаризмом і очікувала абсолютного щастя від свободи, а інші вболівали за минулим спокоєм, очікуванням своєї черги на нову квартиру, холодильник, можливість їсти ковбасу за 2 рублі 20 копійок та купувати хліб по 14 копійок за кілограмовий буханець.

Закони, за якими жила Україна, раптом стали правилами неіснуючої держави, а свої ми на той час ще не створили.

Всім цим опікувалися державні мужі, серед яких було багато наших земляків – чернігівчан.

Ось на цьому тлі 15 років тому небажуду до рідного краю кращі представники інтелігенції, вихідці з Чернігівщини, зібрались на пораду – чим і як допомогти малій батьківщині пережити скруту.

Запросили і мене до Спілки письменників України, де відбувалось перше ініціативне зібрання.

Звичайно, тоді я не до кінця усвідомлювала, що за організацію ми хочемо створити, якими повноваженнями вона може бути наділена, а, що найголовніше, чим реально ми зможемо допомогти нашим рідним і близьким людям, які не залишили отчого порогу.

З такими роздумами я йшла на зібрання...

Але атмосфера тепла, доброзичливості сподівань, яка панувала в залі, розвіяла будь-які сумніви – ми зачинаємо добру справу.

Пригадую, як після перших виступів попросила слово, вийшла на трибуну, говорила зазально про те, що перші цеглинка до нашого спільного дому – Чернігівщини, які ми закладаємо у цей непростий час – мають принести благодатні плоди. Коли сходила з трибуни, від емоційної напруги ноги перестали слухатися і я ледь дісталася свого місця.

Так було! А нині, підсумовуючи зроблене за 15 років, можна з впевненістю сказати – добрі справи міцним корінням вросли у нашу рідну землю і дають соковиті плоди!

Тетяна ЛІТШКО

Завершувалось складне ХХ століття. Серед людей, на жаль, поширювалась невпевненість і розгубленість у власних силах і діях. Той час, як і нинішній, непростий: люди більше думають про своє "я", іноді забуваючи свій родовід, свою землю, нерідко навіть своїх батьків. Їдуть в інші країни на заробітки в пошуках кращої долі. Хто винен? Одні думають, що непросте сьогодні, інші – політики, треті – гроші, четверті – уряд...

Наша думка – що винна сама людина!

У пам'яті людській залишаються не хороми, ахти, заводи та величезні наділи землі, прихоплені за незароблені гроші. Це скороминуще.

Народ же навічно запише в свою історію тімена, котрі залишили добрі справи на своїй землі, вірність своєму отчому дому, своєму рідному краю.

Тому й не дивно, що 15 років тому, в день рівнодення, 22 березня зібралась еліта Чернігівщини в місті Києві. Були серед них і ми.

Перше засідання вів Ю.М.Мушкетик. В пам'яті залишились його слова:

– В кожного з нас є найсвятіше – земля, де народився на світ, де виріс, ступив босоніж, де вперше промовив слово, звідки пішов у світидороги, тому сьогодні наша святиня, наша мала батьківщина хоче чути про себе, про своїх синів і дочок, хоче, як мати, підтримки і захисту від своїх дітей, допомоги, а не байдужості, зневаги, нелюбові. Важке життя! На самоті не вийдеш на велику дорогу. Тому потрібна ваша допомога, людей кийських, котрі мають хоч трішки влади, можливостей.

...Перші зібрання в кабінеті голови Чернігівського земляцтва на вул. Липській, 16 бу-

ли як великі свята, люди дійсно з чистою душею і помислами хотіли творити, допомагати, радіти, жити і переживати разом зі своїми земляками.

Що записано в історії

Згадується наш відповідальний секретар, письменник Олександр Демко, який по крупинках збирав історичні дані нашої Чернігівщини. Як піднесено, по-рідному, з любов'ю до свого краю звучали вірші С.Реп'яха, Н.Зубицької (Земної) на другому урочистому зібранні, де нас було вже понад 300! І ми своїми силами творили, несли людям добро.

Донька наша до цього часу з гордістю згадує ці зустрічі. З часом добрих справ нашого земляцького руху стає все більше і більше.

Багато для Чернігівського краю зробили земляки-кияни.

Леонід Кучма (другий Президент України), Віталій Масол (голова Уряду України), Іван Плющ (голова Верховної Ради України).

І добре, що свого часу естафету керівництва взяв у свої надійні руки безмежно залюблений у Чернігівщину Віктор Кваченко.

На майбутнє хотілося б лише одного – щоб якнайбільше земляків об'єдналося в наше товариство і за покликом душі і серця робили добрі справи на нашій святій, рідній Чернігівській землі в ім'я процвітання України.

Я візьму для себе зовсім небагато: ту батьківську хату, той святий поріг, де пройшло дитинство, де мій батько, мати мене випускали в плетиво доріг.

І для мене щастя більшого не треба, як в саду почути солов'їний спів, як мені всміхнеться чисте – чисте небо, забринять у серці голоси батьків.

Павло та Ольга МИСНИКИ

З минулого в сьогодні

Ідея земляцтва визріла в кінці нелегкої зими 96-ого. Скрутно і складно формувалися влада, військо, кордони, митниці, ще писалася перша власна Конституція... Але попри все Чернігівщина будувала газопроводи і дороги, сіяла й орала, відкривала школи і лікарні. Звичайно, було важко. Доводилося просити Леоніда Даниловича Кучму по-земляцьки "підштовхнути, прискорити, виділити".

Президент не відмовляв, за його прикладом й інші "чернігівські кияни" відгукувалися на прохання. Не всі мали змогу віддячити отчій землі вагомим внеском, але кожен хотів, аби сіверянський край не перетворився на окраїну держави, і допомагали, хто як міг.

Ідею об'єднати киян, котрі народилися на Придесенні, для земляцького спілкування, підтримки талантів рідного краю, одним з перших зрозумів і підхопив Юрій Мушкетик. Юрій Михайлович щиро і приязно сприйняв ідею такого громадського об'єднання, яке буде клубом спілкування, штабом добрих справ в ім'я малої батьківщини. Гадаю, саме через те, що біля витоків земляцтва була така творча, талановита людина, на світло спогадів і тепло рідного дому почали приходити спочатку десятки, потім сотні людей. Не випадково і перше організаційне засідання відбулося у Співці письменників.

Віталій Андрійович Масол, на той час народний депутат України, з яким часто спілкувалися у справах, зацікавлено запитував, хто долучився до земляцтва, сам активно гуртував колишніх чернігівців. Словом і ділом згодом обіцяв підтримати земляків й Іван Степанович Плющ. До речі, жоден з тих, про кого згадує, за півтора десятиліття існування земляцтва не відступили від свого слова, не забули про одвічний синівський борг перед малою батьківщиною.

Коли зібралось таких активних і зацікавлених майже два десятки, виріши-

ли провести перше засідання. Головою обрали Павла Мисника. Назва – Чернігівське земляцтво – сподобалася всім відразу.

...Поверталися до Чернігова з першої зустрічі глибокої ночі. Але дорогою схвилювано ділилися враженнями, переповідали цікаві розмови, мріяли про гарні справи.

Дещо з того реалізувалось, багато зроблено цікавого, вперше. Та, на мій погляд, потенціал земляцтва ще повністю не запрацював. Це рух – двосторонній: не лише Чернігівщина має живити столицю, а й з кийських пагорбів до польської глибинки приходять сучасне, нове, життєдайне.

Говорю насамперед про молодь. Бо півтора десятиліття літ, котрі пише свою історію Чернігівське земляцтво, вивели з активного життя багато знаних, активних і авторитетних членів товариства. Це, на жаль, об'єктивні реалії. Тому такі надії покладаю на прийдешні покоління. Але юнаків та дівчат, котрі потрапили в поле зору столичного земляцького кола, не так вже й багато.

Нині молодь їде до столиці не лише на навчання, а здебільшого на заробітки. Відірваність від дому, друзів, родини, незвичні взаємини великого міста – все це, як правило, невпізнанно змінює молоду людину, і не завжди на краще. На мій погляд, прийшов час замислитися над предметною і конкретною корпоративністю земляцтва. Хто, як не колишні меняни, прилучени і ріпкинці, допоможуть нинішнім?

За півтора десятиліття глибоко змінилося наше суспільство. Тому, певне, потребують корективів і усталені підходи до діяльності земляцтва. Можливо, треба змістити акценти на гуманітарну складову, на любіювання – а це та ж підтримка! – обдарованих дітей, тямущих випускників чернігівських технологічного і педагогічного університетів, на забезпечення преференцій у престижному столичному (а, може, й закордонному?) стажуванні для молодих лікарів, юристів?

Тож, вітаючи Чернігівське земляцтво з 15-літтям, сподіваюся на цікаві ювілейні розмови навколо нових ідей і перспектив нашого громадського об'єднання.

Петро ШАПОВАЛ,

Надзвичайний і Повноважний Посол України, у 1996 р. – голова Чернігівської обласної ради і облдержадміністрації

Нещодавно мені зателефонував Віктор Романович Липовка, наш земляк, який народився 1956 року в с. Жадове Семенівського району, знаний український скульптор, художник, та запросив на виставку до мистецького Арсеналу. Відвідавши виставку, я отримав справжнє естетичне задоволення, тому що до цього також розмаїття чудових витворів мистецтва, на будь-який смак ніколи не бачив. Але й там роботи сім'ї Липовок-Рубан вирізнялися своєю довершеністю.

МАЙСТРИ із ЖАДОВОГО

приємніше залишитися зі скульптурою, ніж продати її, не дивлячись на ціну. Після аукціонів, на які ми з дружиною вивозили багато робіт, в майстерні стало пусто і неприємно, наче з дітьми розлучився. Саме через це і важливо, в які руки потрапляють роботи. Та й взагалі, галереї, з якими я давно співпрацюю, в будь-який час надають площі для експозиції. Звичайно, спрацює ім'я: коли тебе знають, то і знаходять. Тим більше, що для годиться, аби з ким, я не виставляюсь. Я помітив: якщо замовник

вірить в мою майстерність і мій смак, тоді я роблю гарні речі.

В мої творчості мені дуже допомагає дружина. Наприклад, в 1993 р. у нас була в Швеції персональна виставка, і одного разу нам раптом зателефонували і сказали, що є замовлення на скульптуру до метра висотою, але потрібно починати негайно. А коли ми приїхали, нам показали величезний 3-метровий мармуровий блок – помилилися з розмірами. А заодно із термінами, оскільки на створення подібної скульптури треба як мінімум півроку, а нам дали всього 2 місяці. Це була перша й остання робота, створена разом з дружиною. Хоча в кожній моїй скульптурі є частка праці і моєї дружини, оскільки вона мій перший порадник і глядач.

На моє запитання, що ж все таки допомогло реалізувати свій творчий потенціал і стати відомим та успішним скульптором, пан Віктор відповів:

– Бажання творчої роботи та, напевне, доля. Я ніколи не прагнув налагоджувати якісь особливі зв'язки. Все відбувалося само по собі. Я працював і виставлявся, спочатку за допомогою держави, а потім, коли державна підтримка щезла, з'явився

заможний шанувальник моєї творчості, який купив першу роботу, давши мені, таким чином, стартовий капітал. Потім мої роботи почали купувати його друзі, ну, і коли побачили, що мною цікавляться бізнесмени, мене почали запрошувати інші галереї. І ось цей ланцюжок, з одного боку, випадкових обставин, а з іншого – великої кількості затраченого часу та сил, і зробили мене тим, ким я зараз є.

До розмови приєднується дружина Віктора Липовки пані Олександра Рубан.

– Я любила скульптуру з дитинства. І батько хотів, щоб я стала скульптором, хоча мама була проти, вважаючи, що це не жіноча справа. Коли в художній школі, де я навчалась, я перейшла на скульптурне відділення, мамі було ой як непросто з цим змиритися! Але вона зрозуміла мене, коли побачила мої перші роботи. Звичайно, те, що я жінка, накладає свій відбиток на реакцію та ставлення поціновувачів скульптури: на жаль, дуже часто відвідувачі нашої майстерні вважають, що все, що вони побачили, то роботи Віктора. І коли дізнаються, що досить багато робіт мої, сильно дивуються.

На питання, чи є творча конкуренція між чоловіком та дружиною, пані Олександра відповіла наступне:

– Я не амбіційна по натурі. Окрім того, ще в інституті один з моїх викладачів сказав, що нам двом, це б то мені та чоловіку, не дадуть "злетіти" одночасно. Так і сталося. При розподілі відряджень та путівок нам давали одну на двох, на міжнародні виставки посилали одного з нас, хоча там виставлялися роботи обох. Але нам нема чого ділити: одна сім'я, одні інтереси. Для сім'ї заробіток відіграє свою роль, бо з того живемо. Але це не головне. Безсумнівно, важливіше створити гарну річ, наповнити її добром. А, крім того, думка про заробіток дуже заважає, бо ти не можеш сконцентруватися, думаєш не про те, про що треба, і в результаті виходить ні те, ні се.

Я спитав пані Олександру, чи вважає вона себе успішним скульптором.

– Складно відповісти на це питання, – на мить задумалася і додала. – Завжди мало того, чого досяг. Може, саме тому ти рухаєшся далі. Наразі і наш син йде нашим шляхом. І що цікаво: йому в дитинстві не давали навіть олівців, він ніколи нічого не ліпив. Займався спортом, танцями, вивчав іноземні мови. Тільки десь класі в сьомому я віддала його на малювання з метою загального розвитку, так би мовити. І раптом він заявляє, що йде на скульптурне відділення. Скоріш за все, це спадкове, бо в нього є і відчуття форми, і розуміння загального принципу. Так що сподіваюся, що наша сімейна традиція буде продовжена.

Ось такими талантами багата Чернігівська земля! А наш земляк наразі знаходиться в Грузії, де на запрошення грузинських колег допомагає з правильним з естетичної точки зору встановленням пам'ятника Лесі Українки в місті Телаві.

Олександр НАРЕВСЬКИЙ

Віддані пісні

У Національному музеї літератури України відбулась презентація збірника українських народних пісень у записах творчого подружжя письменників і народознавців, членів НСПУ Надії Данилевської та Миколи Ткача "Чумарочка рябесенька".

До збірника увійшли колядки, щедрівки, маланки, віншівки, засіванки, веснянки, купальські, петрівчані, зажинкові, обжинкові, колискові, жартівливі, балади, солдатські, молодецькі, плачі, родинні, соціально-побутові, застільні, про кохання, невольничі, варіанти традиційного українського весілля з Чернігівщини та Черкащини.

В своїх виступах Надія Данилевська та Микола Ткач розповіли, яку титанічну роботу вони провели в 80–90-х роках минулого століття під час своїх поїздок по збиранню народних пісень в селах Чернігівщини та Черкащини.

Потім відбувся великий концерт. Багато пісень з укладеного збірника "Чумарочка рябесенька" виконала співачка – вихованка Ніни Матвієнко, лауреат Всеукраїнських і міжнародних конкурсів Руслана Лоцман.

Довго аплодували глядачі дитячому фольклорному колективу під керівництвом Ніни Вікторівни Левицької, який виконав композицію "Закликання весни".

Жіночий гурт "Любисток" (керівник теж Ніна Левицька) виконав пісні з книжок "Чумарочка рябесенька" та "Ой ти, просо-волото".

З великим успіхом дитячий фольклорний гурт "Корали" під керівництвом Лесі Потницької виконав фрагмент за мотивами книжки Данилевської і Ткача "Ішов Миколай". Ще один жіночий гурт "Жайворонки" під керівництвом Валентини Дмитрівни Команчук виконав пісні з книжок "Чумарочка рябесенька" та "Ой ти, просо-волото".

Своїх колег тепло привітали поет лауреат Державної премії ім. Т.Шевченка, Герой України Іван Драч та член гурту "Волинянка" Вікторія Валько.

Щиро вітали Надію Данилевську та Миколу Ткача члени "Чернігівського земляцтва" Ольга Мельник – керівник колективу "Дайбоже", доктор медичних наук, професор Дмитро Волох, співак Михайло Полоз.

З великим букетом квітів прийшла привітати свого колегу Миколу Ткача та Надію Данилевську професор Київського Національного університету культури і мистецтв Олена Гончарова зі своїми студентами.

Микола БУКАТИЙ

Наприкінці минулого року у паризькому видавництві "L'Harmattan" у серії "Поети п'яти континентів" вийшло друком двомовне українсько-французьке видання вибраних поезій у прозі відомого українського поета Олексія Довгого.

"Келих троянд" Олексія Довгого французькою

З цієї нагоди 25 лютого у затишному приміщенні медіатеки Французького інституту у Києві презентувала збірку директор медіатеки Валентина Стукалова за участю українських перекладачів книжки Івана Рябчія та Дмитра Чистяка.

Під час творчої зустрічі перекладачі спинилися на характеристиці життєвого і творчого шляху Олексія Довгого – автора понад 40 поетичних збірок, знакового видавця (він, зокрема, благословив у світ серію "Перлини світової лірики" у видавництві "Дніпро" та п'ятитомник Олександра Довженка), перекладача, пісняра, музикознавця. Поетичний космос письменника закорінений у глибинах українського духу, він живиться землеробським світовідчуттям єдності і взаємної метаморфози людського і надлюдського у поетичній миті, що фіксує вічне в сучасному. "Не від кожного лягає тень", – лунало з вірша Олексія Довгого у майстерному виконанні заслуженого діяча мистецтв України Василя Довжика.

Голова творчого об'єднання перекладачів Київської організації НСПУ Всеволод Ткаченко поділився міркуваннями щодо недостатнього представлення як класичної, так і сучасної української літератури у франкомовному світі. Ця теза викликала активне обговорення. Справді, у франкомовних країнах перекладено лише з десяток наших письменників, але навіть із-

поміж них більшість подає викривлене бачення українського буття. Тому така цінна поява "Келих троянд", книжки, у якій відчуття національного (а крізь його призму й світового) – надивовижу органічне.

Як зазначила ведуча вечора Валентина Стукалова, поетичні збірки Олексія Довгого вже вийшли у Чорногорії, Грузії та Македонії, а на часі – їхній вихід у світ у Китаї, Бельгії, Швейцарії та в інших країнах. Отже, сподіваємося, що живий нектар чистого українського слова напуватиме ще багатьох багатьох читачів – на славу України.

Сергій
ГАЛЬЧЕНКО

"Володар у царстві духу"

У Музеї книги і друкарства України створено книжково-ілюстративну виставку, присвячену 150-літтю пам'яті Т. Г. Шевченка

На виставці представлено понад 300 видань Шевченкових творів, починаючи з прижиттєвих – "Гайдамаки" (1841), "Гамалія" (1844), "Чигиринський Кобзар і Гайдамаки" (1844), "Кобзар" (1860), що вийшли в Петербурзі, також закордонне Лейпцигське видання "Новые стихотворения Пушкина и Шевченки", тут вперше надруковано текст "Заповіту" під назвою "Думка" (1869) і ті найрізноманітніші публікації, що були здійснені в кінці 19-го, протягом 20-го і вже на початку нинішнього століть як в Україні, так і за рубежом (зокрема, видавництвами української діаспори).

Всебічне, глибоке осмислення матеріалу, вдала форма його подачі (вишиті рушники, вази з квітами тощо) справляють незабутнє враження. На цьому наголошували учасники відкриття виставки. Її презентувала директор Музею Валентина Бочковська. Зворушливо, сердечно висловились Президент України 1994–2005 рр. Леонід Кучма (він, як голова благодійної організації іменного фонду "Україна", надав фінансову допомогу на видання каталогу виставки), міністр культури і туризму Михайло Кулиняк, директор інституту літератури НАНУ, академік Микола Жулинський, Герой України, заслужений диригент України Павло Муравський, народний художник України Василь Перевальський, директор видавництва "Пультсари" Лариса Копань (де було видано Каталог) та ін. Натхненно прочитав Шевченкові поезії заслужений артист Борис Лобода. Зразковий хор "Мелодія" школи мистецтв імені Миколи Леонтовича (художній керівник Світлана Сварич) виконав пісні на слова Кобзаря. Піднесено прозвучав невмирущий "Заповіт" прославленого поета України.

Микола ГЛАМАЗДА

Творчість нашого земляка (а родом Василь Іванович із чарівної Нової Басані, що знаходиться неподалік від Тичининих Пісок) давно перейшла береги України, перенесла душу рідної землі до найвіддаленіших куточків планети. І коли ми говоримо про утвердження міжнародного авторитету держави Україна, то Василь Лопата своїм різцем, тушшю чи фарбами зробив для неї дуже багато, бо за мистецтвом вбачається вічність, воно не підлягає тліну чи переоцінкам.

У Василя Лопати – добра мистецька школа. Біля витоків його таланту стояли такі визначні майстри пензля і різця, як Василь Касіян та Михайло Дергус. Але хист нашого земляка не розкрився б так високо, якби не мав ще одного навчителя – рідний народ, чарівну природу, велику історію України, оповиту впродовж століть скорботою неймовірних втрат і змагань.

Національне коріння у кращих роботах художника настільки глибоке, що не варто навіть підкреслювати це на будь-яких міжнародних презентаціях – воно вглибає в пласти нашої історії аж до часів князя Ігоря із його трагічним походом на половців, пронизує наскрізь романтичні полотна народних балад, зігрівається невмирущим вогнем козака Тараса Бульби і живить сучасні шари історії.

Василь Лопата вільно почувається у різних техніках – хай то буде живопис, ліногравюра чи малюнок тушшю. Та найбільшого успіху він досяг у графіці – мистецтві, що вимагає чистої душі, неймовірної фантазії і твердої руки. Графічні роботи художника, які могли б тільки супроводжувати тексти книг чи окремих творів Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки, О.Гончара чи Ліни Костенко, десятків інших сучасних авторів, стають самодостатніми фактами творчості. Говорити ж про великі цикли робіт "Хресний шлях України" чи "До життя і воскресіння" – значить мовити про явища у нашому мистецькому житті. Там душа простої людини вростає кожною рисою у рідну згорьовану природу, там зморшка на чолі селянки перетворюється в глибоку борозну, там відбувається органічне злиття людини й природи.

Та коли б навіть і не було високоталановитих полотен В.Лопати (а їх не одна сотня), які стали надбанням ба-

гатьох художніх музеїв світу та приватних колекцій, принесли йому, як лелека на крилах, звання народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Шевченка, низку інших відзнак, – він уже назавжди залишиться в історії України як творець національної валюти – гривні. Адже пейзажі, портрети та орнаменти наших українських грошей народилися завдяки таланту чернігівця. Те ж саме стосується і нинішнього українського паспорта. Так що Василь Лопата завжди з нами, тепло його таланту зігрівас кожного, хто торкається – в більшій чи меншій мірі – атрибутики нашої державності.

На схилі квітня Василь Іванович зустрів своє 70-річчя. Десь напередодні цієї поважної дати він несподівано озвався до мене із далекої Канади. Передусім мій великий земляк цікавився найсвіжішими новинами із рідного Сіверського краю, справами дорогого йому земляцтва. А в голосі бриніла прихована туга за Україною, для якої він стільки зробив. На превеликий жаль, тяжка недуга закинула його аж на далекий американський континент, де вони з дружиною Регіною знайшли другу домівку, бо після Чорнобильської катастрофи художникові не дістає чистого повітря. Але серце його б'ється в унісон із серцями мільйонів українців, які змушені переживати чергові експерименти над власною долею. Бо він – плоть од плоті українського народу, його духовне осердя.

Василь Лопата не лише видатний художник, а й автор двох дивовижних за стилістикою та тематикою повістей, зі сторінок яких дихає його повоєнне дитинство, озивається мамин голос, звучать голоси неповторних земляків із Нової Басані і з довколишніх сіл. Як він повідомив, на його столі нині наповнюється новим змістом чергова книга. Не маємо сумнівів, що вона теж озветься приязню і любов'ю наших читачів.

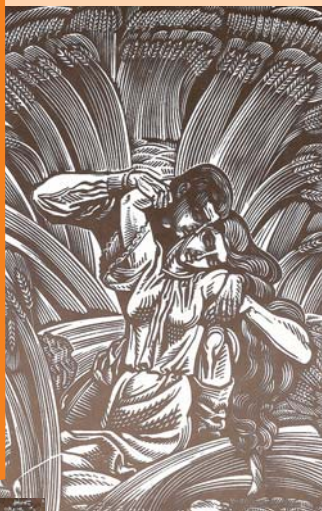
Тож усім земляцьким загалом сердечно вітаємо видатного майстра із черговим віковим рубежем і чекаємо від нього нових творчих злетів.

Леонід ГОРЛАЧ

Високе небо МАЙСТРА

Творчість відомого художника Василя Лопати не вміщується в коротке слово, бо то цілий неповторний світ змагань із самим собою, одвічний політ у високе небо мистецтва, який притягує до себе душу кожного, хто має щастя доторкнутися до плину фантазії, стати часткою процесу творення дива.

Дарунок літа

Трісь!.. Шух!.. Бум!.. На зелену траву впало й покотилося яблучко. Зупинилося та й залишилося лежати червоною плямою на килимі трав. Підбігла дитина, присіла поруч і взяла його в рученята. Так хочеться скуштувати, надкусити і відчутти, як солодкий сік тече по підборіддю. Але так жаль псувати таку красу!

Повернеш яблуко до сонця – засяє, усміхнеться червоний бочок. Піднесеш до носа – пахне літом і мамою, що часто їх збирає. І згадуєш, що це яблучко разом із своїми братами висіло на одній гілці. Як воно хиталося на вітрі й лашилося до листя, а сонечко цілувало його та раділо врожаю.

Дивиться на плід дитина і думає: це кусочок літнього сонця, його промінчик, що залишився у вподобаному сонцем яблучці. Подумало дитя, роздивилося сонячний плід – ні, жаль його просто так з'їсти. Встало з землі, повернулося до матері, що була біля хати: "Ось, мамо, візьми собі. Воно найкраще!".

Всміхнулася ненька, прийняла дарунок літа й поцілувала дитину. А яблучко засяяло на материній долоні...

Яна ВОЙТКО,
с. Кобижча

Яблуко МОГО ЖИТТЯ

Колись давно, коли була ще маленькою, мама з татом посадили яблуньку й сказали, що це деревце символізує моє життя.

Спочатку воно було крихітним, як новонароджений малюк, потім почало рости й набиратися сили, стаючи з кожним днем все величнішим, міцнішим.

Батьки довго доглядали за яблунькою, вкладаючи в неї всі свої надії, сподівання. Восени та взимку захищали від нещадних морозів та лютих снігопадів, а навесні та влітку раділи тому, що яблунька зацвітала.

А коли деревце дало перші плоди, то батьки були безмежно щасливими, адже їхнє дерево, ласка, любов не були даремними. Вони тремтячими руками й зі сльозами радості на очах зривали червоні, наліті сонцем перші яблучка. Потім мама покликкала мене. Коли я прийшла, то побачила у руках неньки найбільше та найчервоніше яблуко. Мені захотілося одразу ж відкусити шматочок, але, помітивши, з якою ніжністю мама дивиться на нього, я зупинилася і запропонувала скуштувати його разом...

Нещодавно мені виповнилося вісімнадцять років, а у мене в саду ще й досі росте та яблунька, яка стала немов би нашою сімейною реліквією. Щороку після довгої зими ми з нетерпінням чекаємо, коли ж яблунька подарує нам свої запашні плоди.

Ірина ШИШЕВСЬКА,
м. Бобровиця

Яблуко-сонце

Зараз перед собою я бачу сонечко на тарілці. Не те велике сонце, що на небі, а його маленький шматочок. Шматочок, який відламався від нього і впав до мене на тарілочку.

Яблуко-сонце не таке, як інші, воно навіть чимось схоже на мене – кругленьке, червонощоче, радісне. Воно щиро посміхається до мене, сміється, а сльози сміху падають на дно тарілки. Чому воно радіє, я не знаю. Мабуть, тому, що його зустріла саме я, а не хтось інший.

Я пишу, а воно посміхається. Так добре стає на душі від його посмішки, радісно. Пахне воно чимось гарним, мабуть, літом. Так, саме літом! І здається, багато таких шматочків сонця, як воно, моє тепленьке, червонобоке сонечко, із гарною назвою – радість.

Леся ВИХОР,
с. Олександрівка

Яблуко із МОГО дерева

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. На вулиці вже затихає, тьмяніє. Серед усього, що мене оточує, я помічаю дерево... Прекрасне і розлоге дерево...

Я завжди любила дерева, які приносять людям плоди. І саме тому звернула увагу на це – яблуневе.

Одного разу, коли я була маленькою, моя

мама забрала мене з собою. Я не знала, куди ми йдемо і тому трішечки хвилювалася. І ось прийшли. Це була наша присадибна ділянка, де я побачила його – маленьке яблуневе деревце, яке ми повинні були посадити.

Коли я доторкнулась до нього, мене наповнило чудове, пронизливе почуття тривоги. Я вперше саджала деревце і дуже хвилювалася: а раптом воно не проросте. Але все ж обожнювала яблука і тому мені дуже хотілося скуштувати плоди саме з цього дерева – мого.

І ось, коли я вперше скуштувала яблуко, маленьке, але ж дуже смачне, я відчула величезну гордість за те, що його посадили ми з моєю мамою. Тепер кожного разу, куштуючи плоди, я з ніжністю, гордістю і захопленням згадую ті моменти, коли ми саджали це маленьке деревце, яке зростало і міцніло разом зі мною.

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Вечір... Ми з мамою сидимо на лавці і просто розмовляємо. Я дивлюсь на дерево... Чудове дерево...

Яна КИСЛЕЙКО,
м. Бобровиця

НАШ Міклуха-Маклай

“Тільки після того, як ти щось зробив для людей, ти – людина”.

Микола Міклуха-Маклай.

Микола Миколайович Міклуха-Маклай (Міклуха-Маклай) (17(5) липня 1846, Язиково-Рождественське, Новгородська губернія – 14(2) квітня 1888, Санкт-Петербург) – мандрівник, антрополог, етнограф, географ, гуманіст Російської імперії українського походження з козацького роду Міклух, дослідник народів Південно-Східної Азії, Австралії й Океанії.

Надія Петрівна і Олександр Іванович, ми разом з заступниками голови земляцтва Тетяною

Літошко та Володимиром Пушкарьовим

ознайомилися під час останнього візиту на Чернігівщину.

Того дня, крім Количівки, Іванівки, Ладинки та санаторію “Десна”, в супроводі начальника управління внутрішньої політики Чернігівської облдержадміністрації Андрія Курданова ми відвідали підприємство “Вітрила Міклуха-Маклая”, що в селі Калитянському на Козелещині.

Тут на нас чекав Олександр Міклуха-Маклай, який спершу ознайомив з недавно відкритим музеєм всесвітньо відомого мандрівника, а потім вже з іншими підрозділами підприємства та повідав про плани на майбутнє.

Як свого часу Микола Міклуха-Маклай допомагав аборигенам у вирішенні різних проблем на далеких островах в океані, так сьогодні родина Міклуха-Маклаїв опікується проблемами сільської громади Омеляно-Козелецького району.

Вони ґрунтовно зайнялися аграрним виробництвом. Насамперед допомогли місцевим селянам грамотно оформити земельні паї. Зараз їх у власності людей понад 95 відсотків. Підприємці взяли в оренду 1000 гектарів і кожному власникові паю щороку платять 900 гривень.

Основний бізнес цієї родини – великий комплекс спецобслуговування транзитних туристів у

Калитянському. Ошатна територія з магазинами, кав’ярня, ресторан, автомийка, шиномонтаж – все для послуг подорожуючих.

У планах, крім історико-культурного духовного центру, поряд будуватиметься й церква Святителя Миколая.

Міклуха-Маклаї вже допомогли не одному місцевому храму. Завдячуючи підприємцям Покровську церкву має Омелянів.

Загалом для Міклуха-Маклаїв, благодійність – невід’ємна частина життя. Вони допомагають сім’ям, коли прийшла біда. В Сираях школу рятували, Сокирин газифікували. Опікуються дитсадком, людьми похилого віку.

У родині Міклуха-Маклаїв четверо дітей. Вісімнадцятилітній Олександр минулого року побував в Австралії за спеціальною освітянською програмою.

Сини Андрій і Юра відвідали Санкт-Петербург, де похований Микола Міклуха-Маклай. А ще родина відвідувала Малин на Житомирщині, де похована мати великого мандрівника та гуманіста, якому поточного року виповнюється 165 років від дня народження.

Свого часу Микола Міклуха-Маклай довів біологічну рівноцінність усіх рас, передбачив крах колоніальної системи, висунув ідею створення організації на кшталт ООН і ЮНЕСКО, склав перший проект Декларації прав людини.

Україна вписала його ім’я у когорту 100 великих українців. В Індонезії Миколу Міклуха-Маклая вважають національним героєм. І це все – наш Міклуха-Маклай чернігівського походження.

Олексій ОРЕХОВИЧ

Народився в сім’ї інженера-залізничника. Його батько, Микола Ілліч Міклуха, народився 1818 р. у Стародубі Чернігівської губернії. Прадідові, запорозькому козакові Степану, було пожалуване дворянське звання за героїзм при штурмі Очакова (під час російсько-турецької війни).

Автор близько 160 наукових праць.

Другий десяток років на Козелещині родина Олександра Івановича та Надії Петрівни Міклуха-Маклаїв продовжує добрі меценатські справи невтомого великого мандрівника та гуманіста Миколи Міклуха-Маклая.

Надія Петрівна народилася в с. Новоросійське Скадовського району Херсонської області, а Олександр Іванович – в Новій Збур’ївці Голопристанського району Херсонської області. Історія виникнення цього села пов’язана з російсько-турецькими війнами другої половини XVIII ст. У 1774 році біля Збур’ївського гирла, що з’єднує Дніпровський і Збур’ївський лимани, було споруджено укріплення. Навколо укріплення, починаючи з 1783 року, оселялися переселенці з інших місць Росії, насамперед державні селяни, зокрема, з Малоросійської губернії.

Наприкінці XVIII ст., коли укріплення почало втрачати військове значення, частина жителів переселилася за півверсти на південний схід і заснувала село, назване Новою Збур’ївкою.

Жили новозбур’ївці великими родинами. Основним заняттям було сільське господарство. Сіяли пшеницю, ячмінь, овес. Розвивалося скотарство, насамперед вівчарство.

Нова і Стара Збур’ївки здавна вважалися батьківщиною моряків, річковиків і рибалок. У цих селах налічувалося понад 60 судновласників, які набирали екіпажі з односельців.

Деякі новозбур’ївці продовжували чумакувати. Вони їздили до Криму по сіль, продавали її в Голій Пристані та Харкові.

Значного розвитку досягла торгівля хлібом, худобою, сіллю, рибою, кавунами, а також промисловим крамом і залізним товаром. Нова Збур’ївка вважалася значним торговельним центром Дніпровського повіту. Сьогодні в селі проживає більше семи тисяч осіб.

Коли кілька років тому мені та Миколі Прокоповичу Компанцю довелося познайомитися з Надією Петрівною і Олександром Івановичем, у нас не було жодного сумніву, що вони здатні зайняти чільне місце в нашому земляцькому середовищі. Їх участь в семінарі бізнес-центру земляцтва також справила неабияке враження на присутніх земляків. Все це разом взяте спонукало мене відрекомендувати херсонських чернігівців саме до Козелецького відділення, хоча при цьому довелося відверто пошкодувати, що не в Сосницькому районі оселилася родина Міклуха-Маклаїв.

Про те, як ці роки співпрацювали з земляцьким відділенням

ПРИЛУЧАНИ – УКРАЇНІ

В дитячій музичній школі відбулася концертна програма "Квітуха Україна", яка зібрала багато юних талантів міста над Удаєм.

ЗА ЗДОРОВІ ЗУБИ

Новий стоматологічний кабінет відкрито в Синявській лікарській амбулаторії Менського району. Послугами лікаря нині можуть користуватися й мешканці сусіднього Городища. На жаль, власного стоматолога село поки що не має, обслуговування взяла не себе районна центральна лікарня. Обслуговуванням буде охоплено близько 4 тисяч людей.

ПОДАРУНОК ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ

В Ніжинській міській лікарні відкрито спеціалізоване відділення для ветеранів війни. В церемонії взяв участь перший заступник голови облдержадміністрації Іван Коробка.

ВЛУЧНІ ПОСТРІЛИ

Олімпійська чемпіонка з кульової стрільби Олена Костевич знову відзначилася – в далекій Австралії вона здобула золоту медаль на етапі кубка світу з кульової та стендової стрільби. Таким чином, заслужений майстер спорту здобула ліцензію на участь у майбутній Лондонській Олімпіаді.

“ЗОЛОТИЙ ПЕРЕДЗВІН ПРИДЕСЕННЯ”

Традиційний фестиваль журналістів під цією назвою знову пройде в області червневої пори. Нинішнє дійство, на думку керівника оргкомітету заступника голови облдержадміністрації Віктора Тканка, набуває особливого звучання – адже Україна святкуватиме 20-річчя своєї незалежності.

КАКТУС – ЦЕ ТВОРЧИСТЬ

В Чернігові відбувся перший міський фестиваль коміксів, шаржів та карикатур під назвою "Кактус – 2011". В приміщенні музею сучасного мистецтва свої роботи демонстрували відомі чернігівські художники В'ячеслав Гайдай, Олег Синельник, Олександр Бронзов, вихованці обласної дитячої художньої школи. Виступали джазові колективи, студентські команди сатиричних мініатюр та КВК.

БЛАГОРОДНА МІСЯ

В районах області відбулася акція "Майбутнє лісу – в твоїх руках". У ній взяли участь не лише професійні лісовики, а й юні любителі природи. Так, біля села Косачівка на Козелеччині з'являться нові насадження на місці вигорілого лісу площею 110 гектарів. Саджанці сосен та інших дерев з'являться на землях Борзнянського, Прилуцького районів, які не можуть похвалитися великими масивами лісів.

НА СТОРОЖІ ДИТИНИ

В Городні керівники шкіл району зустрілися з естонськими гостями, які подарували просвітянам незвичайну іграшку – зроблений за зразком котячого ока флікер відбиває проміння автофар у вечірній та нічний час на відстані 400 метрів. Ці пристрої, які допомагають оберегти дітей від наїздів транспорту, в самій Естонії використовуються з 1995 року. Завдяки їм кількість дорожніх пригод зменшилася у вісім раз. Центр "Доброчин" разом із обласним управлінням ДАІ проводять уроки в школах області, де й роздають естонський пристрій.

УВАГА СІЛЬСЬКІЙ МОЛОДІ

Відомо, в якому плачевному стані опинилася сучасна сільська молодь України – рештки її практично вилучені з активного громадського життя. Саме для порятунку становища й постало це питання на черговій сесії обласної Ради. Вирішено створити систему активізації громадського життя сільської молоді. В області нині діють 256 районних, міських та сільських молодіжних громадських організацій, поступово зменшується кількість соціально значущих програм та заходів, які вони реалізують. Серед них майже загубилися п'ять громадських молодіжних центрів, організованих кілька років тому за чорнобильською програмою в селах Дніпровське та Смолин Чернігівського, Любечі та Замглаї Ріпкинського районів і в Сосниці. Як показав досвід, такі центри дуже потрібні сільській молоді, а тому заслуговують на всіляку підтримку.

ПОТРІБНІ ІНВЕСТИЦІЇ

В нинішніх умовах особливого значення набувають інвестиції. Завдяки їм можна впроваджувати новітні технології, нарощувати потенціал та створювати нові робочі місця. Саме цьому питанню було присвячене засідання ради в Прилуках. На ньому було затверджено новий стратегічний план до 2015 року. Кожного року в місті відбувається нагородження кращих інвесторів. Визначаються переможці в кількох категоріях – кращий меценат, краще підприємство, кращий працедавець тощо. Виконком міськради хоче взяти участь у всеукраїнському конкурсі проєктів і програм для отримання гранту для створення в місті центру підтримки малого та середнього бізнесу. На жаль, два останні роки позначені негативною тенденцією в залученні інвестицій. Найбільше сподівань покладено на подальший розвиток поважної тютюнової фабрики.

ДІЛОВІ ЗУСТРІЧІ

Голова облдержадміністрації Володимир Хоменко побував у Прилуках. На заводі "Білкозин", що ще недавно славився своєю унікальною продукцією, йшлося про незадовільний стан виробництва, до якого призвели його власники. Тому було заявлено, що в разі подальшого занепаду буде ініційовано процес банкрутства з подальшим відновленням виробництва та забезпеченням його сировиною. Окрім цього, В. Хоменко очолив візніе засідання оргкомітету з нагоди святкування 100-ї річниці святого Іосафа Білгородського. Ювілейні заходи пройшли в Чернігівщині та в Білгородській області Росії. В Прилуках буде відкрито пам'ятник цьому представникові козацького роду Горленків.

КРАЩІ БІБЛІОТЕКИ

Підведено підсумки конкурсу на кращу бібліотеку області в номінаціях центральні, міські, дитячі та сільські установи. Переможцями стали Срібнянська центральна районна, Чернігівська міська імені М.Коцюбинського, Ніжинська дитяча та Козарівська філія Носівської районної книгозбірні.

ВІЗНАННЯ

*Зі святом, друже,
дорогий земляче!
Ми знову разом, вже у котрий раз.
І радості від зустрічі багато –
Чернігівська земля єднає нас.
Братерства дух тут,
єдності й любові.*

*Щороку ми чекаєм цього дня.
То ж хай надії наші не згасають,
Усмішки земляків творять дива.
У кожного із нас думки свої і мрії,
Життя своє і спогади свої.
Але любов до неньки –*

*Батьківщини
У нас одна на всіх. Навічно.*

*Назавжди.
Якими б не були шляхи-дороги –
Найбільше щастя кожного із нас
Стежина росяна до*

*отчого порогу,
Де нам радіють і чекають нас.
Ночами сняться береги*

*дитинства.
Там друзі, тато й мама молоді.
І дорогі всі стежечки-доріжки,
Що протоптали прадіди-діді.*

*Шумлять у спогадах
сади вишневі,
Деснянські хвилі радісно
хлюпочуть.*

*Та стрімко мчать
стривожені літа
І повернуться в молодість
не хочуть.*

*Ми твої діти, землячко святая,
Чернігівщино рідна, синьоока.
В любові ми не зрадили тобі,
Але в боргу завжди перед тобою.
Сьогодні свято вірності*

*й єднання,
Єднання душ, сердець і почуттів.
Хвала тобі,*

*Чернігівське земляцтво,
Наш острів щастя
на святій землі!*

**Антоніна ГАВРИЛЕНКО,
Коропський осередок
с. Оболоння**

Перше кохання прийшло до мене якось несподівано. Вже зараз і не пригадую: парубок я був тоді чи тільки починав парубкувати... Одне слово, іду вулицю, а назустріч дівчина. Не дівчина, а мрія! Як глянула на мене, я так і завмер. Слово не можу мовити. В голові закурилося. Думаю, впаду. Але не впав.

А вона, мов чарівниця, примхливо посміхнулася, повила бровою і не зупинилася...

Вдруге я побачив її уже аж через тиждень. Стояла вона біля хати й лукаво посміхалася. Мені здалося, хотіла, щоб я підійшов до неї. Та й цього разу зі мною трапилося таке ж: її голубі очі засліпили мене...

Стояв я, не знаю доки. І раптом чую:

"Стоп!" – долинув до мене, наче кризь сон, дівочий голос. Дивлюся, а вона зникла за ворітьми.

Я хотів було бігти, та ноги прикипіли до землі... Нікому про це не розповідав. Хлопці засміяли б.

Відтоді я більше не бачив її. Та й, правду кажучи, боявся

потрапити їй на очі, щоб, бува, довбнею, ступою або бовдурем не назвала. Але цього не трапилося, бо невдовзі я поїхав до міста вчитися. А повернувся до рідного села аж через п'ять років. Змужнів. І на одного мене інакше вже й не називали, як товаришем лікарем.

– Ото, – кажуть, – лікар пішов, онук баби Шептухи, Денис Безбатченко. Весь вилитий у бабу. Та, щоправда, шептала, а цей з трубочкою, хе-хе, ходє. Теж, кажуть, вороже...

...Удень я приймав хворих на медпункті й ходив на виклики. А з вечора і до півночі просиджував за медичними книгами. Через якийсь час мене й до заочної аспірантури прийняли. Пишу дисертацію вечорами, роблю дослідження, амбулаторію обладнав. Дідусі й бабусі тепер мене не інакше величають, як "вчений лікар". От тільки молодичі чомусь глузливо усміхаються, а дівчата – так ті й зовсім відвертаються. А декотрі з них ще й докинуть вслід: "Не лікар, а якийсь чернець".

Оце, думаю собі, довчився... Що ж робити? Доведеться зважити на критику шановної статі... Думав я, думав і поклав собі: нічого сидіти вечорами вдома. Потрібна розрядка, чергування праці з відпочинком. Та й того... може... пора вже... Одне слово, випив грамів сто для хоробрості й пішов, як у нас в селі кажуть, на перші гулі.

У Палаці культури моя поява нікого не здивувала. Людей там повно. Були старші, були й молодші за мене. А були й такі, що мене "дядею" називали.

Проте я не занепадав духом. Вірив, що все

буде гаразд. Кохання до мене прийде само... І не помилюся. Тільки-но глянув убік – сидить: така гарненька, така чепурненька, ще й на мене позирає. Усередині в мене аж похололо, а серце ледь не вискочить, так стукоче. Думаю, знову оскардальюсь, як тоді. Та все-таки витримав, переборов себе. І розплющив широко очі й утупився в неї... Дуже вже схожа на ту, котра отут, ще до інституту, мене "стовпом" назвала і утікала. Який же я дурень. Справді, це вона. Мене всього вже аж колотить. Проте намагаюся бути спокійним і починаю шукати делікатного приводу для знайомства.

Тут саме танці почалися. Модерних грають у нас мало – тільки для сміху. А то – вальс, полька, танго. Всі танцюють, а "моя" – о щастя! – відмовляє хлопцям і тільки на мене – зирк! Треба підійти, запросити, а ноги не несуть. А якщо зіб'юсь... Наступляю, бува, на ногу... І щось треба їй казати. Так і простояв як стовп.

Сумний і незадоволений вийшов із Палацу. І вона теж. А коли пішла – я за нею назирці. І так аж до її хати. Узнав хоч, де живе. А потім засмучений пішов додому.

Вранці прийшов на роботу, а мені виклик до хворої. Лише один. Це нічого. Пішов. Підхожу, аж це та хата... Що робити?! Але служба є служба. Треба йти. Але перед тим надумав причепуритися. Забіг до перукарні – підстригся, поголився. І пішов.

Наближаюся до хати, серце знову в мені забилося, дух перехопило. Ледве поріг переступив.

А вона в постелі. В хаті – сама.

– Ви – хвора? – питаю.

– Хвора, – шепоче.

Я дістаю стетоскоп.

– Роздягніться, – кажу їй, – я вас послухаю. Вона роздяглася. Нахилиюся послухати, чи, бува, в грудях не хрипить, чи, бува, не застудилася... А вона дивиться на мене й тихо мовить:

– Ви – стовп, – у її голосі образа.

І це вона каже про мене, про людину з інститутською освітою, про людину, в кишені якої лежить диплом лікаря?

Я не вірю власним вухам і перепитую:

– І це я – стовп?

– Вам і місто не допомогло... а ще... а ще – лікар...

Я не витримав такої критики й лише почув, як хруснув об підлогу стетоскоп.

...Обнялися... Поцілувалися... А через місяць і весілля відгуляли.

Василь КОСТЮК

ОТЧИЙ ПОРІГ

**Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО**
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.

Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594

Адреса редакції:
01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1,
тел. 206-87-12
Електронна пошта:
otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горlach (Коваленко),
І.М. Забіяка, І.Б. Матяш,
П.І. Медвідь, М.М. Ткач,
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко, О.А. Шокало.**

За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Леонід Коваленко**. Комп'ютерний набір **Леонід Коваленко**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у КП "Редакція журналу "Дім, сад, город". Тираж 3000.